

Toelichting op het Besluit mandaat, volmacht en machtiging Leiden

Inleiding

Er worden dagelijks in naam van de gemeente veel besluiten genomen, opdrachten verstrekt en overeenkomsten afgesloten. Het is voor een ieder van belang om te weten wie bevoegd is om zulke (rechts)handelingen te verrichten. De verdeling van deze bevoegdheden wordt geregeld in het Besluit mandaat, volmacht en machtiging Leiden (hierna: Mandaatregeling Leiden). De Mandaatregeling Leiden is vastgesteld door het college en de burgemeester.

Door het verlenen van mandaat worden het college en de burgemeester ontlast van besluitvormingstaken, zodat zij zich meer kunnen richten op de bepaling van de hoofdlijnen en het stellen van doelen voor de (middel-)lange termijn. Verder kan het verlenen van een bevoegdheid in mandaat ervoor zorgen, dat de administratieve procedures sneller doorlopen kunnen worden. Dit heeft tot gevolg dat de dienstverlening richting de burger kan verbeteren en de organisatie klantvriendelijker wordt, wat goed past in de doelstellingen van de gemeente Leiden, om de dienstverlening te verbeteren en de regeldruk te verminderen, zoals vastgesteld in het project 'Minder en Beter'.

De mandaatregeling heeft verschillende gebruikersgroepen. Ten eerste zijn er externe gebruikers, die willen weten of iemand al dan niet bevoegd is. Daarnaast zijn er interne gebruikers, die bij het voorbereiden van een beslissing naar de juiste bevoegde functionaris zoeken. Tot slot is natuurlijk voor functionarissen zelf van belang te weten, waarvoor zij gemandateerd zijn c.q. welke bevoegdheden zij gemandateerd hebben.

Onderscheid mandaat, volmacht en machtiging

In de toelichting wordt het begrip mandaat gebruikt voor de verdeling van de bevoegdheden. Formeel worden de bevoegdheden van het college en de burgemeester onderverdeeld in het verlenen van mandaat voor het nemen van publiekrechtelijke besluiten (bijv. vergunningverlening), het verlenen van volmacht voor privaatrechtelijke rechtshandelingen (bijv. opdrachtverstrekkingen) en het verlenen van machtiging voor andere handelingen (bijv. de voorbereiding van besluiten, zitting nemen in overlegverbanden, het houden van een toespraak, het voeren van onderhandelingen).

Onderscheid taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Het mandaatbesluit regelt niet welke taken zijn toebedeeld aan afdelingen. Dit wordt geregeld in de productencatalogus en in afzonderlijke besluiten van het college of de concerndirectie. Ook staan er in het mandaatbesluit geen interne werkprocedures, zoals het controleren van facturen en het verstrekken van betalingsopdrachten. Daarvoor wordt verwezen naar de diverse interne proces- en procedurebeschrijvingen.

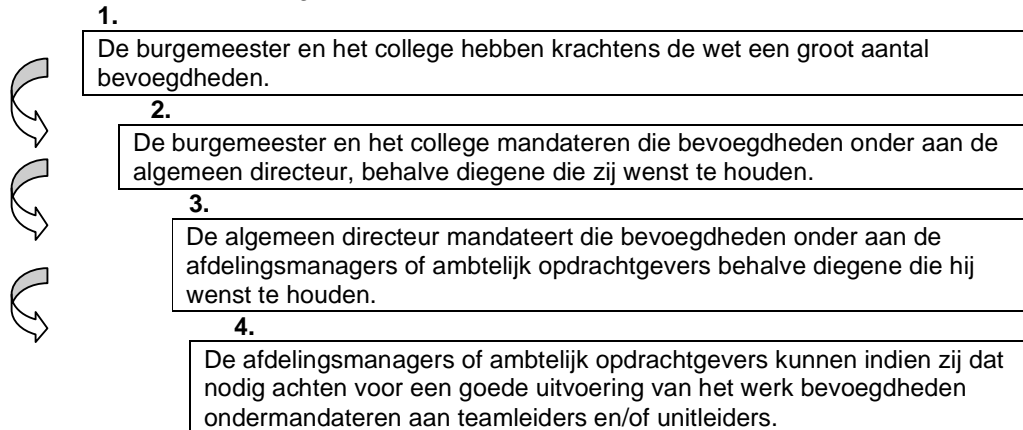
Het college respectievelijk de burgemeester blijft altijd verantwoordelijk voor een in mandaat genomen besluit. Van een functionaris wordt dan ook verwacht dat er voldoende politieke sensitiviteit aanwezig is om te kunnen beoordelen of een besluit wel in mandaat genomen moet worden. Daarnaast dient een functionaris bij de uitoefening van in mandaat gekregen bevoegdheden de wet- en regelgeving in acht te nemen. Tenslotte dient een functionaris te handelen in overeenstemming met gemeentelijk beleid, zoals bijvoorbeeld het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Uitgangspunten van het mandaatbesluit

Het systeem

Het mandaatbesluit gaat uit van een systeem waarbij het college en de burgemeester het merendeel van haar bevoegdheden mandateert aan de algemeen directeur, (de 1ste functionaris). De gemeentesecretaris kan vervolgens ondermandaat verlenen voor bepaalde bevoegdheden aan de in het mandaatregister genoemde 2de functionarissen. Dit zijn over het algemeen afdelingsmanagers en de directeuren van de instellingen. Maar het kan hier ook gaan om door de algemeen directeur aangewezen ambtelijk opdrachtgevers of projectleiders. In de meeste gevallen kan de 2de functionaris opnieuw ondermandaat verlenen aan de in het mandaatregister genoemde 3de functionarissen. Dit zijn over het algemeen teamleiders en projectleiders.

Grafisch ziet dat er als volgt uit:

Daarnaast zijn er nog een aantal bevoegdheden die gemandateerd zijn aan een wethouder of externe partijen.

Verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie

Uitgangspunt is dat de bevoegdheden uiteindelijk zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd. Om integraal management serieus vorm te geven en toch de verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie te leggen, worden de mandaten in principe verleend aan de afdelingsmanager (via de algemeen directeur), met de aantekening dat ondermandatering door de afdelingsmanager voor het dagelijkse werk wenselijk is.

Dit brengt met zich mee dat een goede verantwoording van in mandaat genomen besluiten noodzakelijk is. Uitgangspunten bij de rapportage hierover zijn dat dit op hoofdlijnen gebeurt en dat zoveel mogelijk aangesloten wordt bij de reguliere rapportagemomenten. Uiteraard staat dit los van de mogelijkheid van de mandaatgever om in individuele gevallen om verantwoording te vragen.

Programma's en projecten

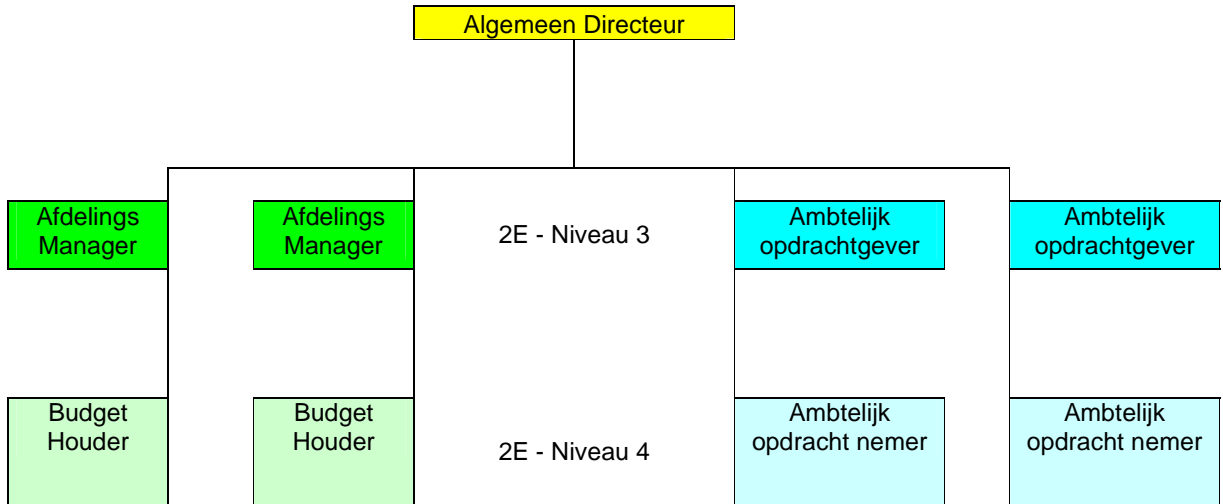
De meeste mandaten worden gegeven in het kader van de lijnorganisatie. Daarnaast kan de concerndirectie op grond van artikel 9 van het Organisatiebesluit besluiten tot het instellen van projecten en programma's voor onderwerpen en thema's met een concernbrede of afdelingsoverstijgende betekenis. Voor deze projecten kan de algemeen directeur rechtstreeks mandaten verlenen aan de ambtelijk opdrachtgever. Voorwaarde hiervoor is wel dat het moet gaan om identificeerbare budgetten of kredieten. Publiekrechtelijke bevoegdheden worden in beginsel niet gemandateerd aan een ambtelijk opdrachtgever / projectleider. De ambtelijk opdrachtgever kan de bevoegdheden ondermandateren aan de projectmanager / programmamanager.

De over te dragen bevoegdheden worden bij de start van het project of programma middels het projectenformulier vastgelegd. Dit formulier wordt een vast onderdeel van de startnotitie van ieder project of programma dat op grond van artikel 9 van het Organisatiebesluit wordt ingesteld.

Voor projecten binnen afdelingen kan de afdelingsmanager zelf tijdelijke mandaten regelen. Een afdelingsmanager kan echter alleen ondermandaat verlenen aan een 3de functionaris als bedoeld in het mandaatregister. In de praktijk is dit een teamleider, een unitleider of een projectmanager van PMB.

De mandaten die gegeven worden met het genoemde formulier betreffen privaatrechtelijke rechtshandelingen (budgetbevoegdheden) en machtigingen. Het spreekt voor zich dat de ambtelijk opdrachtgever en projectmanager/programmamanager slechts gebruik maken van hun mandaat voor zover het binnen de kaders van hun project/programma betreft.

Samengevat ziet het er schematisch als volgt uit:

Verlenen ondermandaat

Een mandaatregeling is alleen zinvol als de daarin opgenomen informatie actueel is. Daarom moet elk verleend of ingetrokken ondermandaat ter kennis gebracht worden aan het bestuursorgaan. In de praktijk dienen de ondermandaten verstrekt te worden aan Juridische Dienstverlening.

Budgetbevoegdheden

Als u bevoegd bent om opdrachten te verstrekken (via het mandaatregister of via een ROTIK) dan mag u de gemandateerde begrotingsposten niet overschrijden. Onder het verlenen van een opdracht wordt verstaan het aangaan van een verplichting met financiële consequenties, waaronder het afsluiten van een mantelovereenkomst met één of meerdere leveranciers of het aangaan van een verplichting binnen deze mantelovereenkomst.

De opdrachtverstrekking aan derden, alsmede aan overige onderdelen van de gemeente, is gebonden aan een aantal randvoorwaarden (grensbedragen) die hierna zijn samengevat:

De opdrachtverstrekking is gebonden aan de volgende grensbedragen en voor zover zij het begrote bedrag van betreffend beheersproduct niet te boven gaan:

- De budgethouder is bevoegd opdrachten te verstrekken binnen de omvang van het aan hem/haar toegewezen budget;
- Bij een ondermandaat is de budgethouder zelfstandig bevoegd opdrachten te verstrekken die het bedrag van €206.000,-- niet te boven gaan.
- Een opdracht voor een bedrag van € 206.000,-- of meer dient door de afdelingsmanager te worden verstrekt.
- De bevoegdheid van ambtelijk opdrachtgevers en projectleiders om opdrachten te verstrekken wordt vastgesteld in het project- en programmamandatenformulier en kan afwijken van bovenstaande uitgangspunten, mits de mandaten binnen de verleende budgetten blijven.